

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Utredare

Lina Sjöström

KOMMUNSTYRELSEN

2025-06-04

Policy för nödvatten Täby kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta *Policy för nödvatten Täby kommun* enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtande daterat 2025-05-07.
2. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen får möjlighet att, då särskilda skäl föreligger, göra avsteg från prioriteringsordningen i *Policy för nödvatten Täby kommun*.

Sammanfattning

Täby kommuns policy för nödvatten tas fram för att höja kommunens beredskap vid en störning i dricksvattenförsörjningen och är en del av kommunens krisberedskap. Policyn innehåller kommunens prioriteringsordning för nödvatten mot bakgrund av ett antal tänkbara scenarier. Kommunstyrelsen ges möjlighet att då särskilda skäl föreligger göra avsteg från prioriteringsordningen. Täby kommuns policy för nödvatten fastställs av kommunfullmäktige och ska ses över minst en gång varje mandatperiod.

Socialnämnden, äldre- och barnnämnden, barn- och grundskolenämnden, gymnasie- och näringslivsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd har genom ett remissförfarande beretts tillfälle att yttra sig över förslaget. Inkomna synpunkter har beaktats och redogörs för i tjänsteutlåtandet tillsammans med övriga justeringar som gjorts i den slutliga policyn för nödvatten. Ärendet benämndes tidigare *Nödvattenplan Täby kommun*.

Ärendet

Bakgrund

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och samhället bygger på att vi har ständig tillgång till rent vatten. Kommunen har huvudansvar för den allmänna dricksvattenförsörjningen enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. I Täby kommun är det kommunalförbundet Norrvatten som ansvarar för kommunens dricksvattenproduktion och vid behov för reservvattenförsörjning. Norrvatten producerar och distribuerar dricksvatten till 14 norrortskommuner som alla får vatten från Mälaren efter rening i Görvälnverket.

Nödvattenförsörjning innebär att dricksvatten för normal hushållsanvändning måste hanteras och distribueras på andra sätt än genom det ordinarie ledningssystemet. Då dricksvatten är en samhällsviktig resurs är det av vikt att samhället har förmågan att upprätthålla dricksvattenförsörjning för hushållsanvändning även när ordinarie leverans inte är möjlig att genomföra. Störningar i leverans av rent vatten kan bero på en rad olika scenarios. Det kan exempelvis handla om kontaminerat vatten eller föroreningar orsakade av haveri eller sabotage, långvarig torka eller ledningsbrott på det allmänna ledningsnätet. En störning kan sträcka sig över en längre eller kortare period och gälla hela eller delar av kommunen. Nödvattenförsörjning ger avsevärt mindre volymer dricksvatten än vad hushållen normalt konsumerar. Nödvattenbehovet i kommunen uppskattas utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer för nödvattenplanering¹.

Kommunen har ett geografiskt områdesansvar vilket innebär ansvar för att vid extraordinära händelser verka för samordning mellan olika aktörer inom kommunens geografiska område. Detta avser såväl vid planerings- och förberedelsearbete som vid konkret krishantering.

Prioritering nödvatten

Syftet med policyn är att vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse beskriva inriktning och prioritetsordning för Täby kommuns nödvattenförsörjning. Genom att fastställa en prioriteringsordning klargörs vilka prioriteringar kommunen behöver göra när nödvatten måste tillhandahållas. Som inriktning för prioriteringen utgår från samhällets skyddsvärden som MSB har

¹ Enligt Livsmedelsverket har en enskild individ behov av följande volym vatten: Dygn 1-2 är behovet 3-5 liter dricksvatten per person och dygn för överlevnad. Dygn 3-10 är behovet för viss hygien 10-15 liter vatten per person och dygn för att klara de allra viktigaste behoven. Efter dygn 10 är behovet 50-100 liter vatten per person och dygn för att klara sitt basala hushållsbehov.

tagit fram och som utgår från mål formulerade av riksdagen och regeringen för arbetet med samhällsskydd och beredskap. Dessa är värnande och skydd av:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Innebörden av vattentjänstlagen ger att skyddet av människors hälsa ska prioriteras². I en situation som kräver nödvatten är det detta som styr vilken verksamhet som måste få vatten först, för att inte oacceptabla konsekvenser ska uppstå.

Täby kommuns policy för nödvatten innehåller tre prioriteringsgrupper. För grupp 1 gäller målsättningen att vatten ska levereras till platsen för verksamheten medan det för grupp 2 och 3 ska upprättas tappställen och utlämningsställen³.

Kommunstyrelsen ges möjligheten att besluta om avsteg från prioriteringsordningen om det vid en akut situation finns särskilda skäl. Policyn måste också ha en viss flexibilitet för att det kan finnas annan samhällsviktig verksamhet som i en akut situation behöver prioriteras varför kommunstyrelsen ska erhålla en möjlighet att göra avsteg från denna prioritering. Det blir då också möjligt för kommunstyrelsen att delegera dylika beslut till tjänsteperson om det bedöms lämpligt.

Egen beredskap

Då nödvattenförsörjning ger avsevärt mindre volymer dricksvatten än den normala hushållskonsumtionen är det viktigt att hushåll, fastighetsägare och övriga verksamheter inom kommunen har en egen beredskap och plan för hur vattenbehovet ska kunna tillgodoses samt kärl för upphämtning av vatten vid tappställen eller utlämningsställen. Myndigheten för samhällsskydd och

² Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, 1 §.

³ Vid ett tappställe sker försörjning via det ordinarie nätet (exempelvis via brandpost), men på en tillfällig plats som invånare kan hämta vatten vid om det inte finns dricksvatten i den ordinarie kranen. Vid utlämningsställen på lämpliga platser kan vatten distribueras vid en nödvattensituation. Enskilda verksamheter, företag och invånare behöver själva ha lämpliga kärl som exempelvis vattendunkar att transportera vattnet i när det hämtats vid tappstället eller utlämningsstället.

beredskap (MSB) rekommenderar att varje invånare bör ha en hemberedskap för att klara av sina dagliga behov i sju dagar. Även prioriterade verksamheter bör planera för hantering av nödvattensituationer mot bakgrund av den mindre volym vatten som kommer tillhandahållas.

Förvaltning och kommunikation nödvattenplanen

Policyn för nödvatten fastställs av kommunfullmäktige och ska ses över minst en gång per mandatperiod. För att policyn ska få avsedd effekt krävs ytterligare planering och åtgärder. Därför tas fler underlag fram, såsom tillämpningsanvisningar, beräkningar av nödvattenbehov för samhällsviktiga verksamheter och underlag med lämpliga platser för utlämningsställen.

Kommunen ska arbeta med kommunikation i dessa frågor för att så långt som möjligt tillse att invånare, företag och verksamheter i kommunen får kunskap om förutsättningarna för att kunna förbereda sig på bästa sätt.

Förslag om framtida lagändringar

En av regeringen särskilt tillsatt utredning har genomförts på området med uppdraget att se över regelverk och föreslå förändringar för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster. I betänkandet lämnas förslag på förändringar i regelverk och ansvarsfördelning som syftar till att stärka förmågan att leverera vattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och ytterst krig samt utifrån förändringar som följer av ett förändrat klimat⁴. Förändringarna föreslås träda i kraft 1 juli 2026. Täby kommun följer utfallet av förslagen och gör vid behov de anpassningar i policyn för nödvatten som kan behövas med anledning av detta.

Beredning och revideringar i förslaget till policy för nödvatten Täby kommun

Förslaget har remitterats till socialnämnden, äldrenämnden, barn- och grundskolenämnden, gymnasie- och näringslivsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd. Två synpunkter inkom från socialnämnden respektive barn- och grundskolenämnden. Utöver hantering av dessa synpunkter har ett fåtal ytterligare justeringar gjorts i förslaget. Samtliga ändringar efter remissförfarandet redogörs för nedan.

⁴ Betänkandet Ökad va-beredskap (SOU 2024:82)

- Dokumentet har en ny benämning för att bättre överensstämma med hur kommunen benämner styrdokument. I det tidigare förslaget benämndes dokumentet som *nödvattenplan*, i det slutliga förslaget är detta ändrat till *policy för nödvatten*.
- I enlighet med synpunkter från socialnämnden och barn-och grundskolenämnden omfattas även korttidstillsyn enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt fritidshem för barn upp till och med 12 år i anpassad grundskola av policyns prioriteringsgrupp 1.
- I avsnitt 2.3 *Övriga aktörer* har det tydliggjorts att övriga verksamheter och företag i kommunen i sitt förberedelsearbete behöver ta fram kontinuitetsplaner för eventuell vattenbrist.

Ekonomiska överväganden

Ekonomiska konsekvenser utreds inom ramen för kommunens beredskapsarbete och planeras för årligen i kommunens verksamhetsplan och budget.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Johannes Söderlund
Avdelningschef IT och säkerhet

Bilagor

1. Förslag till *Policy för nödvatten Täby kommun*
2. Tjänsteutlåtande från socialnämnden, daterat den 11 mars 2025
3. Protokollsutdrag från socialnämnden, daterat den 8 april 2025, § 44
4. Tjänsteutlåtande från kultur- och fritidsnämnden, daterat den 11 mars 2025

5. Protokollsutdrag från kultur- och fritidsnämnden, daterat den 8 april 2025, § 31
6. Tjänsteutlåtande från barn- och grundskolenämnden, daterat den 11 mars 2025
7. Protokollsutdrag från barn- och grundskolenämnden, daterat den 9 april 2025, § 35
8. Tjänsteutlåtande från stadsbyggnadsnämnden, daterat den 11 mars 2025
9. Protokollsutdrag från stadsbyggnadsnämnden, daterat den 23 april 2025, § 42
10. Tjänsteutlåtande från Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, daterat den 11 mars 2025
11. Protokollsutdrag från Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, daterat den 23 april 2025, § 34
12. Tjänsteutlåtande från äldre- och vårdnämnden, daterat den 11 mars 2025
13. Protokollsutdrag från äldre- och vårdnämnden, daterat den 24 april 2025, § 39
14. Tjänsteutlåtande från gymnasie- och näringslivsnämnden, daterat den 11 mars 2025
15. Protokollsutdrag från gymnasie- och näringslivsnämnden, daterat den 24 april 2025, § 34

Expedieras

Socialnämnden

Äldre- och vårdnämnden

Barn- och grundskolenämnden

Gymnasie- och näringslivsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Utredare Lina Sjöström

Utredare Lena Lindegren